

Η ιστορία του μοντέρνου οπισθογεμούς όπλου ξεκίνησε διακόσια χρόνια πριν, το 1812, στην αυλή του Βοναπάρτη παρότι η μορφή με την οποία το γνωρίζουμε σήμερα έχει επικρατήσει μόλις τα τελευταία 100 χρόνια.

Στα τέλη του 18ου αιώνα, η ιδέα ότι το όπλο μπορεί να φέρει έτοιμη γόμωση σε μορφή «πακέτου» ή «χαρτούτσου» (cartoccio) ήταν ήδη δοκιμασμένη. Υπέφερε κυρίως από τη διαρροή αερίων πίσω προς το πρόσωπο του χειριστή του όπλου. Και αυτό ή-

ταν ένα ελάττωμα όλων των όπλων που στηρίζονταν σε ανάφλεξη με σπινθήρες από τσακμακόπετρα.

Όμως, παρά τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της ιδέας, δεν είχε καταφέρει να κυριαρχήσει, γιατί απουσίαζε ένας ασφαλής πυροδοτικός μηχανισμός, που θα περνούσε τα οπισθογεμή στη νέα εποχή. Με λίγα λόγια απουσίαζε το εμπύρευμα, το καψούλι, που θα έκανε την πυροδότηση εύκολη και ασφαλή.

Προσπάθειες για την εφεύρεση πολύ ευαίσθητων εκρηκτικών που θα μπορούσαν να γίνουν καψούλια γίνο-

νταν ήδη από Γάλλους από το 1780. Ήταν μια εποχή γεμάτη ιδέες και πειραματισμούς που όμως προχωρούσαν αργά. Το καψούλι το ανακάλυψε ο μοναχός Φορσάιθ το 1807.

Οι οπλουργικές προσπάθειες της εποχής του εμπροσθογεμούς με τσακμακόπετρα καλύπτουν όλη την πιθανή φαντασία που μπορεί να έχει ένας οπλουργός και στο σύνολό τους συγκεντρώνουν όλες τις ιδέες που σήμερα θα μπορούσαν να θεωρηθούν... πρωτοποριακές.

Όπλα με πολλές κάννες, όπλα με συν-

Ο Ναπολέων ο 3ος έγραψε: «...οι εφευρέσεις που προηγούνται της εποχής τους δεν χρησιμοποιούνται έως ότου το επίπεδο της γενικής γνώσης να πλησιάσει το επίπεδο της εφεύρεσης...».

δυσασμό πολλών πυροδοτικών μηχανισμών και κανών (...πολυβόλα), όπλα με ανταλλάξιμα εξαρτήματα που έφεραν έτοιμη γόμωση, όπλο ραβδωτά, και ότι μπορεί να φανταστεί κανείς.

Αυτή την εποχή πρέπει να κατανοήσουμε ότι το κέντρο των εφευρέσεων της οπλουργικής βρίσκεται στην Κεντρική Ευρώπη, Βοημία, Πρωσία, Γαλλία και Ιταλία.

Στην αυλή του Βοναπάρτη

Στην Αγγλία ακόμα οι οπλουργοί είναι σε επίπεδο... μαραγκού και όπως λέει ο Χόκερ μόνο στον Μαντόν μπορούσε να στηριχτεί κανείς, αλλά ο θυσιολόγος είχε ένα ατύχημα και... ανασιναχτείκε! Ευτυχώς όμως επιβίωσε!

Αν συγκρίνει κανείς τα δημιουργήματα της Ηπειρωτικής Ευρώπης σε σχέση με τα αγγικά πρώιμα Μαντόν, είναι σαφές ότι οι πρώτοι προηγούνταν και έφτιαχναν οριστουργήματα. Άλλωστε τότε, για τις εξεζητημένες και πλήρως ευρωπαϊκές ουλές, η Αγγλία ήταν ακόμα ένα νησί βοσκών και πειρατών.

Την εποχή αυτή μετά τη Γαλλική επανάσταση η Ευρώπη ζούσε στον ίσκιο του Βοναπάρτη. Ημίθεος για τους οπαδούς, δαίμονας για τους εχθρούς, ιδιοφυής στρατηλάτης, εραστής ωραίων γυναικών και τέλος... κυνηγός.

Η Αυλή του υπήρξε γόνιμο έδαφος για την ανάπτυξη και την πρόοδο και η διαρκής απαίτηση για εκστρατείες έδωσαν ζωή σε κάθε πρωτοποριακή ιδέα που αφορούσε κάθε είδους πυροβόλο όπλο.

Ο Σάμουελ Παλί ήταν Ελβετός, στρατιωτικός, βετεράνος των Ναπολεόντειων πολέμων, πυροβολητής και μηχανικός, που δούλευε στην Αυλή του Ναπολέοντα... Ιδιοφυία της εποχής, που έβλεπε έναν αιώνα μακρύτερα από την εποχή του.

Η πρόσφατη ανακάλυψη του καμουλίου, που δεν είχε ακόμα μπει σε γενική χρήση, ερέθισε τη φαντασία του και δημιούργησε τα πρώτα πλαγιόκομα οπισθογεμής της ιστορίας, με κεντροφλεγή φυσίγγια.

Η πατέντα κατοχυρώθηκε στο όνομα του στη Γαλλία το 1812. Το όπλο αυτό έφερε φυσικά θαυμαστικές κόννες, και εξωτερικούς οπιστήρες σαν κοκάρια αλλά εσωτερικές σφύρες που κινούνταν από σπирάλ ελατήρια...

Ο μηχανισμός στηριζόταν σε ένα μεταλλικό μπλοκ που άνοιγε και έκλεινε πίσω από τις κόννες και τις θαλάμους. Το μπλοκ αυτό τέλειωνε σε μια μακριά λαβή που κλείδωνε στο κομμάτι.

Έμοιαζε καταπληκτικά και είναι σύγχορα πρόγονος του συστήματος «monkey tail» (ουρά πιθήκου) που χρησιμοποιήθηκε πολύ από τους Γάλλους. Δηλαδή, είναι στην πράξη πρόγονος του Νταρνέ και των παρόμοιων συστημάτων που εφαρμόστηκαν στην κεντροευρωπαϊκή οπλουργική.

Το όπλο αυτό χρησιμοποιούσε φυσίγγια κεντροφλεγή από χαρτί και μέταλλο ενιαγμένα με στρώσεις βερνίκι, που έμοιαζαν με τα σημερινά. Η βήση τους ήταν καμπυλωτή και όχι επίπεδη και ήταν πιο κοντά από τα σημερινά (περίπου 2 ιντσών).

Με την κατασκευή αυτή ο Παλί κατάφερε να ξεπεράσει το κύριο πρόβλημα όλων των μηχανισμών για τα οπισθογεμής που υπήρχαν μέχρι τότε και αυτό ήταν η διαρροή αερίων προς

το πρόσφατο του χειριστή. Η ποιότητα της κατασκευής ήταν τέτοια που λειτουργούσε άμογο και χωρίς διαφυγές!

Ο Ναπολέων δεν ήταν Βασιλιάς. Οι Βουρβόνιοι είχαν αποκεφαλιστεί μια εικοσαετία ναρίτερα. Ο Ναπολέων ήταν αυτοκράτορας! Και αντιπροσώπευε την ανερχόμενη δύναμη της αστικής τάξης και της βιομηχανικής επανάστασης.

Αυτή η εφεύρεση, αυτό το κομψοτέχνημα της οπλουργικής, ήταν αντάξιο του μεγαλείου του και έγινε σπόκνημα του, παρότι άλλοι προικισμένοι οπλουργοί τον προηγήθηκαν με εμπροσθογεμής όπλα, σωστά κομψοτεχνήματα.

Ξεκάθαρο κυνηγετικό

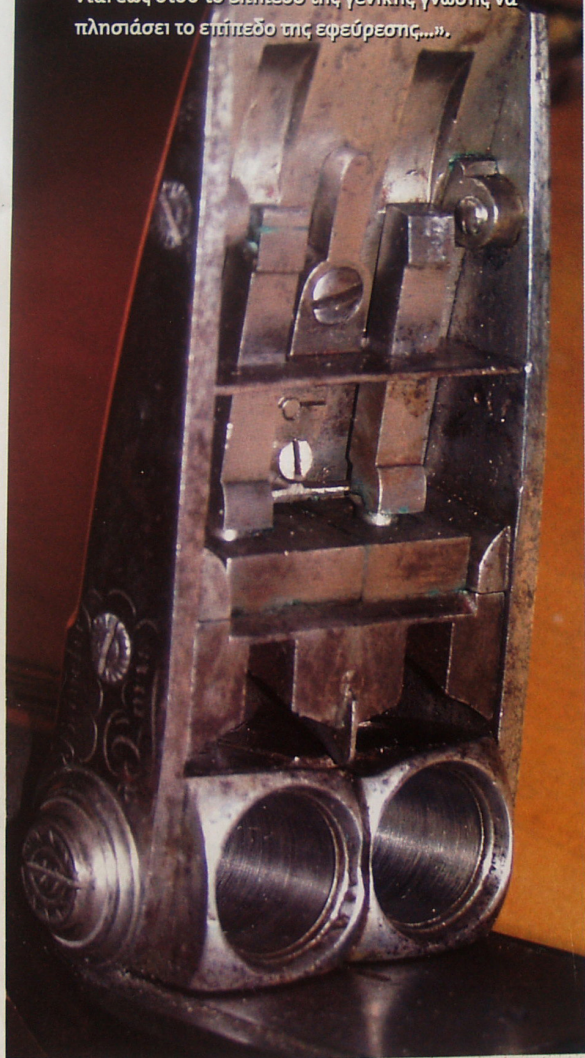
Ενα Παλί με νούμερο 175 (σε διαμέτρηση 28) αποκτήθηκε σε δημοπρασία από το κτήμα του Βοναπάρτη στο τέλος του 1800 και κατέληξε να κερδίσει μια σειρά βραβεία στην έκθεση Εξαιρέτων Οπλων του 2005 στο Ιλινόις, εκηλύσσοντας τους πάντες με την πρωτοποριακή τεχνολογία και τις ίδιες του βετεράνου μηχανικό.

Σε ένα ταξίδι μου στην Αμερική γνώρισα έναν καταπληκτικό συλλέκτη με όπωψη, όταν έπιασα για πρώτη φορά το όπλο αυτό. Ο ιδιοκτήτης είχε την ευγενή καλοσύνη να με αφήσει να το φωτογραφίσω, αλλά και να το περιεργαστώ.

Δύο αιώνες μετά,
το όπλο δούλευε άριστα,
με εξαιρετές εφαρμογές
και χωρίς στοιχεία φθοράς
ή παράταιρης οξειδωσις.

Ο Ναπολέων ο 3ος έγραψε: «...οι εφευρέσεις που προηγούνται της εποχής τους δεν χρησιμοποιούνται έως ότου το επίπεδο της γενικής γνώσης να πλησιάσει το επίπεδο της εφεύρεσης...».

Το πρώτο πράγμα που ήρθε στο μυαλό μου ήταν ότι σε μια περίοδο «παγκόσμια» πολέμων, ιδιαίτερα αιματηρών και μαρτυροκαταπιεσμένων, η μεγαλύτερη ανακάλυψη στην ιστορία (μετά την ανακάλυψη της πυρίτιδας), αφορούσε τη χρήση νέου τύπου όπλου στο... κυνήγι και όχι στον πόλεμο.

Γιατί το Παλί είναι ξεκάθαρα ένα κυνηγετικό λειόκανο δίκανο όπλο που αν δεν το ξέρεις, εύκολα θα νομίσεις ότι πρόκειται για ένα όπλο του 1880 ή του 1900.

Είναι γνωστό ότι το δίκανο είχε απορριφθεί από τη στρατιωτική χρήση, γιατί οι κόνεες του είχαν την τάση να ξεκολλούν από το πολύωρο φόρτωμα στη σέλα.

Εται η χρήση του ήταν μόνο κυνηγετική και ως τέτοια παρέμεινε στην ιστορία. Η χρήση ενός ανάλογου κεντροφλεγοῦ μηχανισμού σε πολεμικά όπλα γενικής αποδοχής, οφείλεται στις πατέντες του Πρώσου Ντρεῦσε.

Συμπωματικά ο Ντρεῦσε δούλεψε για τον Παλί και υιοθέτησε το 1835 ένα κεντροφλεγοῦ σύστημα που εξελίχτηκε στη συνέχεια σε αυτό που γνωρίζουμε σήμερα, το Βρυλλικό Μάουζερ!

Αυτό το Παλί που περιεργάστηκα ήταν μια επιμελημένη κατασκευή όχι εξεζητημένη, αλλά απολύτως ποιστική. Δύο αιώνες μετά, το όπλο δούλεψε άριστα, με εξαιρετες εφαρμογές και χωρίς στοιχεία φθοράς ή παράταιρης οξειδωσης.

Όπως συμβαίνει συχνά με τις πρωτοποριακές ιδέες, αυτές δεν σταματούν να μας εκπλήσσουν. Εται πέτυρι σε ένα ταξίδι μου στη Γαλλία βρήκα μπροστά μου ένα εσάσφυρο Παλί!

Ενα Παλί που δεν έφερε τις εξωτερικές σφύρες της πρώτης έκδοσης, αλλά κάποιοι είδους εσωτερικό μηχανισμό (αδευκρίνιστου συστήματος όπλισης) που επίσης δούλεψε άριστα, αφού πουλιόταν μαζί με καμιά πενήνταριά φυσίγγια του ίδιου τύπου!

Η αδυναμία συνεννόησης με τον Γάλλο μου επέτρεψε να πάρω μόνο μερικές φωτογραφίες του όπλου στον οηλοβαστά, αλλά δεν έχω την παραμικρή αμφιβολία ότι θα μπορούσε να είναι το επόμενο όπλο που θα κέρδιζε στην έκθεση του Ιλντιός!